СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXII. — Число 63. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 17. марта, 1924. — VOL. XXXII. — No. — Jersey City, N. J., Monday, March 17, 1924. — THREE CENTS

НОВІ СКАНДАЛЬНІ РОСКРИТТЯ ПРО МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА

ВАШІНГТОН, 14. марта. — Від самого початку існування американського конґресу ще не було піднесено проти визначного урядника таких поважних закидів, як се піднесено нині на переслуханню в слідстві спеціяльного сенатового комітету проти ґенерального прокуратора Догерті.

Зізнавав Гестон Б. Мінс, бувший агент слідчого бюра департаменту судівництва в Вашінґтоні, людина, котрого голова сього бюра назвав найздібнійшим агентом, якого він колинебудь бачив. Сей Мінс признав, що він самий власними руками передав міністрови судівництва Догерті хабар в сумі 100,000 долярів, переданий японським банком Мицуї і Спілка, котрий був умішаний в одну американську компанію, виробляючу аероплани. Він теж зізнав далі, що він, будучи аґентом міністерства судівництва, вломлювався на припоручення своїх начальників в доми й канцелярії сенаторів, як сенатора Ла Фолета, Каровея та Бруса.

Наконець свідок потвердив у богатьох точках закиди, зроблені міністрови Догерті попередними свідками, і додав, що департамент судівництва робив йому ріжні загрози, як він не відступить від своїх обжаловань.

ДОГЕРТІ ДАЛІ ПЕРЕЧИТЬ

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Догерті, ґенеральний прокуратор (міністер судівництва) в кабінеті президента Куліджа, видав публичну заяву, в котрій знова називає всі закиди Мінса видумкою політичних ворогів.

НАСЛІДНИК ДЕНБІ ВЖЕ ІМЕНОВАНИЙ

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Президент Кулидж предложив сенатови до потвердження іменоване каліфорнійського судді Вилбера секретарем (міністром) фльоти на місце Денбі, котрий вступив з уряду через нафтову аферу.

ЗАДЕРЖАННЯ НАФТОВОГО СЛІДСТВА

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Через знедугу монтанського сенатора Волша, головного керманича нафтового слідства, сенатовий комітет для публичних земель, котрий се слідство веде, відложив свої дальші засідання, поки Волш не виздоровіє.

КАЖУТЬ, ЩО УРЯД НЕ ХОЧЕ УХВАЛЕННЯ ПОДАТКОВОГО ЗАКОНА

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Противники теперішнього уряду публично заявляють, що уряд стремить до того, щоби конґрес не ухвалив нового податкового закона перед виборами. Коли до такого ухвалення все таки дійшлоби, тоді президент Кулидж мабуть заветувати ухвалу.

КРИТИКА НОВОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ ПОЗИЧКИ

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Сенатор Шипстед, вибраний фармерсько-робітничою партією з Минесоти, предложив сенатови резолюцію, в котрій питається департамент стейту, що він знає про нову позичку американських банкирів для Франції, та які кроки поробив американський департамент стейту для стягнення від Франції воєнних довгів, які вона винна Злученим Державам.

У передмові до сього внесення говориться, що Франція недавно відмовилася подати якийнебудь плян для означення висоти воєнних відшкодовань, що вона удержує найбільшу в Европі постійну армію та що вона пробує знищити Німеччину через продовження окупації Рурщини.

СЕНАТОРИ ХОЧУТЬ ПІДВИШКИ НА КАНЦЕЛЯРІЙНУ СЛУЖБУ

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Сенатори з великих стейтів поставили внесення, щоби їм плачено більше гроша на оплату канцелярійної служби.

Кажуть вони, що вони дістають від своїх виборців таку масу кореспонденції, що сума півосьма тисяча долярів, яку вони одержують на оплату канцелярії, не вистарчає. Пенсильвенійський сенатор Пепер, приміром, каже, що він платить 10,500 долярів у рік з власної кишені.

Сенатори з менчих стейтів не противляться внесенню, але хочуть, щоби й вони діставали більші гажі на удержання стенографів і секретарів.

ЧУТКИ ПРО ФОРДОВІ ПЕРЕКУПСТВА

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — З огляду на те, що в конґресі появилися чутки, що автомобілевий фабрикант Генрі Форд удержує в конґресі бюро підкупства (так зване „лабі"), щоби добитися від конґресу потвердження своєї пропозиції щодо винайму фабрик на Масел Шолз, сенатор Брукгарт поставив внесення, щоби сенат визначив спеціяльну комісію для розслідження сих закидів.

ОБЧИСЛЕННЯ ЖЕРТВ ВИБУХУ В ЮТСЬКІЙ КОПАЛНІ

КЕСЕЛ ГЕЙТ, Юта, 14. марта. — Остаточні обчислення числа жертв вибуху газу в копалні ч. 2., що належить до Юта Фюел Ко., показали, що підчас вибуху згинуло аж 172 людий.

З МЕКСИКАНСЬКОЇ ЗАВЕРУХИ

МЕКСИКО, 14. марта. — Федеральний уряд признає, що повстанці заскочили несподівано федеральні війска коло Пуерто Мехіко та що вони втратили богато людий в довгій битві, що там вивязалася. Битва ще не скінчилася.

ЗА ДОБРИМ ПРИМІРОМ ФРАНЦІЇ

Американські банкирі кажуть, що о позичку вдаються тепер до них ції держави: Бразилія, Швеція, Угорщина, Мексико й Перу, не кажучи нічого про заких вічних попрохайків, як Польща й Росія.

САМОВБИЙСТВО ІМІҐРАЦІЙНОГО УРЯДНИКА.

ГОНОЛЮЛЮ, ГАВАЙСЬКІ ОСТРОВИ, 14. марта. — Ричард Голсі, іміґраційний директор Гавайських островів, проти котрого розведено було урядове слідство за пачкованє китайських іміґрантів, поповнив нині самовбийство.

Кажуть, що пачкованє іміґрантів з Китаю до Злучених Держав велося через 15 літ, та що за перевезення одного іміґранта побирано деколи навіть по 1,200 долярів.

ДОМАГАЮТЬСЯ ЗМІНИ ІМІҐРАЦІЙНОГО ЗАКОНА.

ВАШІНҐТОН, 14. марта. — Перед сенатовим комітетом для іміґрації заявилася велика делеґація жидівських організацій, котра домагалася, щоби новий іміґраційний закон допускав членів родин горожан і деклярантів понад квоти поодиноких країв.

Іміґраційний комітет сенату вже покінчив публичні переслухання в справі нового закона і на слідуючий тиждень видасть свій проект.

РЕВОЛЮЦІЯ В ҐОНДУРАСІ.

САН САЛЬВАДОР, 14. марта. — Подвійне повстанє против уряду середно-американської републики Ґондураса йде далі всею силою. Воєнне щастє міняється. Нині повстанці знова добули назад від урядових військ два важні форти.

ДРУГА БУРЯ НА ЧОРНОМУ МОРІ.

Між 6. і 11. лютого ц. р. лютувала друга велика буря на Чорному Морі. Перша буря була в другій половині січня. В часі тої другої бурі цілком припинився всякий навіть прибережний рух. На кораблі „Пестель", якого затопила буря в дорозі між Ялтою і Теодозією, погибла частина худоби, що була на кораблі. В Новоросійську знищена бурею пристань Чорноморсько-азовської плавби. Деякі судна тогож новоросійського товариства, що покинули пристань перед бурею, не повернули дотепер.

НАЙМОЛОДША БАБУСЯ НА СВІТІ.

Японські ґазети пишуть, що у їх країні є наймолодша у світі бабуся. Вони навіть приносять фотоґрафію цієї рекордової бабусі, попри фотоґрафії небезпечного анархіста і новітнього плуга. Ця Японка є невеличка й гарненька, як менше більше всі Японки. Коли так глядіти на її фотоґрафію, не хочеться вірити, що ця 28-літня жінка вже бабуся. А воно таки так. Маленька Муні Мідзукамі з Такана вийшла замуж уже на 13-тому році життя. Це в Японії не є нішо надзвичайного. А що її дочка вийшла замуж уже на 14-ому році життя, не є нішо надзвичайного, що Муні Мідзукамі вже бабуся. Всетаки як воно так дальше піде, то японські ґазети за чотирнацять-пятнацять літ принесуть фотоґрафію наймолодшої прабабки на світі, котра буде тоді мати 43 роки.

ГОРИ ПАПИ ПІЯ XI.

В Альпах названо одну частину гір іменем теперішнього папи Пія XI. Він як був іще молодим священником любив богато ходити по горах.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ І ПАНАХИДА ПО БЛ. П. БЕСАРАБОВІЙ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

В неділю, 16. с. м., буде в українській католицькій церкві в Йонкерс, Н. Й., поминальне богослуженє і панахида по бл. п. Бесарабовій, жертві звірств польської окупаційної влади у Львові.

По панахиді буде збірка на політичних вязнів у Галичині.

ЗБОРИ В СПРАВІ ЖІНОЧОГО ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ВІЧА В НЮ ЙОРКУ.

В неділю, 16. с. м., відбудеться в Ню Йорку нарада член кинь всіх українських жіночих товариств у справі скликання масового протестаційного віча з приводу замучення ляцькою владою у Львові Українки, Ольги Бесарабової.

На нараду запрошуеться Українок з Ню Йорку й околиці до громадної участи.

Нарада буде в Народному Домі, о 3-тій годині сполудня.

Жіноча Громада.

ЧОЛОВІК, ЩО ГОВОРИВ 50 МОВАМИ.

Про чоловіка, котрий говорить більше мовами, кажеться: То. справжній. Мезофанті. А Мезофанті вже давно вмер, ще 1849-го року у Римі. В 1922 році святкували 170-літній ювілей його народження. Народився в Больонії. Там був професором грецької й орієнтальних мов. Пізніще був бібліотекаром у Ватикані. Відзначався вченістю й великим талантом для мов. Кожньою зі знаних йому мов говорив так, як колиб була його матірною. Вивчився пятьдесять мов, а знав і богато діялектів поодиноких мов. Завдяки цьому знанню зробився широкозвісним і славним у світі й у карієрі дійшов до кардинальської почести. Сьогодня таких людей нема, а майже нема і чоловіка, що знав би добре десять мов. Мезофанті помер. Бог зна скільки літ треба буде, аж народиться новий.

ПОЛЬСЬКА КУЛЬТУРА.

Дня 6. м. м. польська влада у Варшаві приступила до роботи над руйнованнем православного собору. Матеріял з собору буде зужитий на будову державних будинків.

НАПАД НА ПОТЯГ.

„Русспрес" звідомляє з Харкова, що узброєний відділ повстанців напав на потяг в околиці Балахна і ограбив його, причім убито залізничого урядника.

НЕВИПЛАТА ЗАРОБІТНИХ ПЛАТЕНЬ НА УКРАЇНІ.

На відбутому в початках лютого засіданні Української Економічної Ради в Харкові сконстатовано, що в з начній частині українських промислових підприємств до того часу не виплачено заробітної платні за грудень минулого року.

НЕСПОКОЇ НА УКРАЇНІ.

„Таймс" комунікує з Яс, що в деяких округах України вибухли заворушення. З українського берега Дністра чути було страшну стрілянину. Богато втікачів намагалося перейти румунську границю, але їх на румунський беріг не пропущено.

ПРИПИНЕННЯ АРЕШТІВ НА УКРАЇНІ.

Арештування в Донецькому басейні і на Україні, по відомостям з Москви, припинені наслідком дізорієнтації між робітничими масами і в звязку з чимраз більше зростаючим безробіттям та розвиваючимися непорядками на підкладі харчевих недомагань у фабричних осередках.

ФЛЬОРЕНЦІЯ ПІД СНІГОМ.

У Фльоренції упав великий сніг, якого Фльоренційці не бачили 30 літ. Дороги так засипані, снігами, що рух автомобілями припинено. Дневники подають, що і в Піренеях упали сніги, так що традиційна „боротьба квітів" відбулася серед снігової завії.

АРЕШТОВАННЄ ОБМАНЦІВ.

В Бориславі арештовано Франца і Тимоша Рубіновичів під замітом обману. Вони від двох літ продавали уділи т. зв. брутта з нафтових теренів, які зовсім не істнували. Цілий ряд пошкодованих, між ними Українців, понесли втрати на сотки міліярдів.

120-ЛІТНІЙ БАТЬКО СІМНАЙЦЯТЬЛІТНЬОГО СИНА.

В Сербії помер недавно магометанин, Юзуф Маца, що пережив 120 літ За весь свій довгий вік не курив він, ані не пив горячих напитків. Був тричі жонатий і лишив сиротою 17-літнього сина.

ФРАНЦІЯ ЗАПРОВАДЖУЄ ХЛІБНІ КАРТКИ.

В Парижі носяться з гадкою запровадити наново хлібні картки. Передбачується також заборонення люксусового печива.

РАДА ЛІҐИ НАРОДІВ ПРИЗНАЛА ОДНОГОЛОСНО ПРИСТАНЬ МЕМЕЛЬ ЛИТВІ

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 14. марта. — Нині Рада Ліґи Народів приняла проект умови з Литвою у справі пристані Мемель, який виготовила комісія Ліґи під проводом Американця Нормена Ґ. Дейвиса.

Польський представник Скірмунт протестував проти сього пляну, але коли за ним заявились Англія, Франція, Італія і Японія, справа була рішена і Рада приняла плян одноголосно.

Потому забрав слово премієр Литви Гальванавскас. Він подякував Норменови за його заходи і сказав, що хотяй Литва з умови не дуже вдоволена, так вона приняла компроміс, щоби підперти Ліґу Народів, яка потрібна для мира.

Відтак він звернувся до Скірмунта з предложенням, щоби таксамо переговорами й умовою вирішено справу Вильни.

На се Скірмунт відповів, що відкидає його предложення, бо нібито справа Вильни вже вирішена і нібито вона „належить до Польщі". Се потвердили, казав він, аліянти, а навіть Злучені Держави.

УКРАЇНСЬКІ І БІЛОРУСЬКІ ПОСЛИ У ВАРШАВІ ГОЛОСУВАЛИ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ РЕЗОЛЮЦІЇ У СПРАВІ МЕМЕЛЯ

ВАРШАВА, 14. марта. — Польський сойм приняв нині резолюцію проти постанов невтральної комісії Ліґи Народів під проводом Американця Нормена Ґ. Дейвиса у справі признання Литві пристані Мемеля.

В резолюції сказано, що Польщі обіцяно привілеї у справі Мемеля, та що вона домагалась заступництва в раді мемельської пристані і свобідного переїзду рікою Німаном до Мемеля, одначе сього не дістала.

Проти сеї резолюції голосували тільки українські і білоруські посли.

ҐРУЗІЯ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЛІҐИ НАРОДІВ У СПРАВІ ОПОРОЖНЕННЯ З БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ВІЙСК

ЖЕНЕВА, 14. марта. — Делеґат Ґрузії (Ґеорґії, кавказької републики), яка тепер під російською советською окупацією, звернувся до Ради Ліґи Народів з письмом, в якому питається, чи держави, які признали російське советське правительство, не могли би вплинути на російське правительство, щоб забрали свої війска з Ґрузії.

Він також звертається до Ради Ліґи Народів, щоб вислала до Ґрузії розслідну комісію для розсліду большевицьких звірств, особливо над тамошнім духовенством.

ПУАНКАРЕ „ДИКТАТОРОМ" 13 ГОЛОСАМИ

ПАРИЖ, 14. марта. — Французький сенат приняв постанову, яка надіело правительство повновластю видавати декрети для введення ощадности у видатках держави.

Се надає премієрови Пуанкаре диктаторську власть.

За проектом голосувало 154 сенаторів, а проти нього 141.

ФРАНК ПІДСКОЧИВ ЗА ТРИ ДНІ О ЦЕНТА

ПАРИЖ, 14. марта. — Нині за франк платили на тутешній біржі по $4\frac{3}{4}$ цента. За три дні він підскочив у вартости о 1 цента.

ВИБОРИ В НІМЕЧЧИНІ

БЕРЛІН, 14. марта. — Нові вибори до парляменту в Німеччині будуть 4-го мая с. р.

До виборів виступає біля 24 партій.

СОЮЗ ПРИЯЗНИ ТУРЕЧЧИНИ З УГОРЩИНОЮ

ЛОНДОН, 14. марта. — З Царгороду повідомляють, що Туреччина заключила з Угорщиною союз приязни.

СПРАВА БЕСАРАБОВОЇ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ СОЙМОМ

ВАРШАВА, 28. лютого. — Жидівський посол Інзлер і тов. внесли в соймі нагле внесення в справі відносин у львівських вязницях. Вказують на самовбийство Бесарабової; Туртельтавба й інших та домагаються енерґічного слідства і вислання підкомісії до львівських вязниць.

ПОЛЬСЬКИЙ СОЙМ „ДАЄ" УКРАЇНЦЯМ УНІВЕРСИТЕТ У... ВАРШАВІ

ЛЬВІВ, 28. лютого. — Дня 27. с. м. на засіданню польської освітньої комісії у Варшаві сенатор Туліє реферував справу петиції українських товариств, які домагаються удержавлення тайного університету і політехніки у Львові.

Референт підкреслив „безоснівність" того домагання і пригадав ухвалу сойму про утворення окремого українського університету. На думку референта найкращим місцем осідку для українського університету є місто... Варшава.

По дискусії ухвалено вислати згадану петицію польському урядови, не вирішивши справи місцевости, в якій мав би повстати український університет.

АРЕШТОВАННЄ УКРАЇНСЬКОГО ПРОФЕСОРА У ВАРШАВІ

ЛЬВІВ, 27. лютого. — Дня 26-го лютого після допиту арештовано у Варшаві Павла Зайцева, секретаря Українського Центрального Комітету, б. доцента Петербурського університету і видавця журналу „Наше Минуле". Арештовано Зайцева в звязку зі справою його жінки, що була на большевицькій службі.

„КОМІНТЕРН" НЕГОДИТЬСЯ НА ВІДДАЧУ БЕСАРАБІЇ РУМУНІЇ

МОСКВА, 14. марта. — Орган „комінтерна" Правда виступає остро проти Франції за признання Румунії Бесарабії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Ситі і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канаді належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЧИ ВРАТУЄТЬСЯ?

Американські банкирі дали остаточно на ратоване французького гроша перед дальшим паданнем позичку в сумі „що найменче" 100 міліонів долярів. Позичку перевела банкирська фірма Морґана, відома з воєнних часів яко ґенеральний банкир аліянтів. Франк справді поправився, себто перестав дальше падати.

Заходить тепер питанне, на як довго се буде?

Щоби відповісти на се питанне, треба знати основний факт французьких фінансів, а ним є величезна сума французьких державних довгів. Сей довг виносить не більше і не менче як 430 біліонів франків. Про фінанси Франції свідчить далі факт, що Франція малаби платити кождого року Злученим Державам хочби процент від 3 міліярдів 340 міліонів долярів, а другу таку портію Анґлії, однак вона не платить навіть процентів, а додає їх просто з кінцем кождого року до довгу. Се є основні факти її фінансової, грошевої сили.

Друга сторона того самого медалю — політична. Головна ціль межидержавної політики Франції знищити економічно й політично Німеччину та заняти місце економічного й політичного провідника на европейськім континенті. Для сеї великої й амбітної цїли зроблено досі поважні кроки: мировий договір, не визначенне висоти воєнного відшкодовання, занятте Рурщини, — все те є ступенями на дорозі Франції до панування в Европі. З огляду на те, однак, що Франція все ще своєї цїли не дїпняла, питанне, чи потрафить Франція заняти в Европі місце провідної політичної та економічної сили, все ще жде відповіди.

Питанне, чи може Франція заняти провідне економічне становище в Европі, треба відповісти відмовно. Для сього становища вона не має досить економічних даних, відповідних природних богацтв та великого числа населення. На всякий случай не може вона сього зробити сейчас, хиба колись в дальшій будучности. Колиж вона не може заняти провідного становища тепер на основі своєї економічної сили, то вона пробує заняти його силою своїх військ та своїх військових звязків. Словом, не могучи грати ролї найбогатшої держави в Европі, вона рішаеться грати ролю головного імперіяліста, головного розбишаки.

Але власне осьтут вона й попадає в безвихідне положенне. Франція може грати ролю великої мілітарної держави лишень тоді, коли вона буде сю армію удержувати та платити армії держав-льокаїв, а сього вона не може робити власними силами, бо на се треба більше гроша, як її податковці можуть заплатити. Значить, Франція мусить позичати. Але щоби позичати, треба платити довги, або хоч проценти від них, як не тепер, то в четвер. Довгів жеж ані процентів вона платити не може, поки Німеччина не заплатить воєнного відшкодовання, а Німеччина не може платити відшкодовання, бо економічна політика Франції руйнує Німеччину економічно, нищить її господарку, торговлю і скарб.

В той спосіб Франція попала в блудне колесо, з якого виходу нема. Нині її здається, що вона найшла новий заратунок у касах Морґана й Спілки, але за рік-два, коли французькі полїтики, жовніри й ґенерали проїдять Морґанові міліони, тоді Франція знова опиниться в такому самому положенню, в якому вона була пару днів тому назад, лишень що тоді вже менче буде банкирів, готових отворити її свої куфри, а в Франції більше буде горожан, яким сумна дійсність отворить очи.

З БІЛОРУСЬКОЇ НЕДІЛІ ПІД ПОЛЬЩЕЮ.

З Варшави повідомляють:

На засіданню польського сойму дня 15. м. м. зголосив білоруський посол Рак-Михайловський нагле внесенне у справі нечуваного поступовання польської поліції на окраїнах.

„Польська поліція, — говорив посол — знущаеться над політичними вязнями в нечуваний в культурному світі спосіб. Поліція знущаеться навіть над шкільною молодіжю, а відтак придержує нещасні жертви так довго в тюрмі, доки не зій[illegible] побиття. Були випадки, що босу людину ставили на горячу бляху, щоб вимусити потрібні зізнання. Є такі, що сидять по 25 місяців в тюрмі не діставши дотепер акту обвинувачення. Польській поліції — кінчив посол — ходить відай о се, щоби примусити білоруську інтеліґенцію залишити межі Польщі".

Очевидно наглість внесення відкинено, а відіслано його натомісць до комісії.

„ГРУЗИНСЬКІ УМОВИ".

Мудра постанова Соціялістичного Інтернаціоналу. — Відгуки англійського визнання. — Чи жадати й нам „грузинських" умов?

(Від власного кореспондента).

Тихо й без шуму відбулась у маленькім Люксенбурзі, на границі між Німеччиною, Бельґією та Францією, черґова конференція виконавчого комітету Соціялістичного Інтернаціоналу. Як відомо, цей Інтернаціонал для того називає себе соціялістичним, щоб його не змішували з „червоним" московським інтернаціоналом, комуністичним.

На торішнім конґресі соціялістичних партій, що відбувся в Гамбурзі, українські соціялісти, як відомо, не дістали місця у виконавчім комітеті. Проте де-які представники українських соц.-демократів поїхали до Люксембурґу, щоб „людей побачити й себе показати". Участи в нарадах виконавчого комітету вони, розуміється, не брали, бо не мають там голосу. Зате вони жваво інформувались самі та інформували других.

Загалом кажучи, конференція була не дуже цікава, й на ній навіть не варто було б спиняти увагу, коли б не одна з її резолюцій, яка зачіпає болючу справу національний відносин на теренах бувшої Росії. Ось як та резолюція звучить:

„Виконавчий комітет жадає від партій, що належать до соціялістичного Інтернаціоналу, щоб вони зорґанізували пропаґанду на користь звільнення Грузії від совітсько-московської окупації".

Можна цілком щиро співчувати безталанній Грузії в її терпіннях під червоною окупацією, можна цілою душею бажати їй визволитися зпід тої окупації, отже можна вітати й цю резолюцію. Але чому соціялістичний інтернаціонал піклується **тільки** про Грузію? Чому він не має очей і вух, щоб побачити й почути терпіння **инших** немосковських земель, окупованих большевиками? І, що для нас найважніще, чому міжнародний соціялізм не міряє України тою самою мірою, якого він міряє Грузію?

Ця загадка, як і всяка инша має свою відгадку. Було б найлекшим ділом накинутись при цій нагоді на наших соціялістів і приписати їм цілу вину: грузинські соціялісти, мовляв, зуміли зацікавити світ своєю справою, а вкраїнські не зуміли. Та, з одного боку, нарікати на наших соціялістів — це значить нарікати на самих себе, на ціле українське суспільство. Бо не з неба ж упали на нас наші соціялісти, а вони — кров од крови й кість од кости нашої. А, з другого боку, не в соціялістах тут і річ.

Резолюція виконавчого комітету є безпосереднім наслідком визнання совітського уряду з боку Анґлії. Анґлійська робітнича партія раз-у-раз дуже цікавилась долею Грузії й запевняла її в своїй прихильности. Грузинський республиканський уряд, крім того, був визнаний Анґлією; підпис того уряду стоїть на богатьох міжнародних актах поруч з підписом Анґлії. Визнавши тепер совітський уряд, анґлійська робітнича партія, виходить, доконала **подвійну зраду:** зрадила сама себе, бо зламала свої дотеперішні обіцянки супроти Грузії, й зрадила Анґлію, бо затоптала в болото її державний авторитет.

Але ні, жадної зради тут нема. У ноті Макдонельда до совітів було сказано, що „Анґлія визнає совітський уряд **у тих межах, на які фактично поширюється його влада й де людність дійсно вважає владу совітів законною"**. Це можна розуміти, як хто хоче. На Грузію влада совітів „фактично поширюється", але чи вважає грузинська людність ту владу „законною" — це питанне спірне. Розуміється, так само стоїть справа із Україною та иншими окупованими країнами. Отже анґлійська робітнича партія на кождий випадок залишила собі вилазку: Визнала й не визнала. Вовки ситі й кози цілі.

А соціялістичний інтернаціонал, в якім анґлійська робітнича партія й зокрема Макдонельд відограє велику ролю, своєю резолюцією немов би ствердив, що все „лишаеться по старому". Совітську владу визнано, але „всі партії соціялістичного інтернаціоналу повинні зорґанізувати пропаґанду"... і т. д.

Від таких резолюцій, ухвалених „для годиться", Грузії не буде ні тепло, ні холодно.

Московські соціялісти на цю резолюцію тяжко образились і навіть зажадали, щоб міжнародний соціялізм признав також і „русскому народови" грузинські умови. Нам, здається, нема чого йти московськими слідами й жадати для українського народу „грузинських умов". Не дуже ті умови блискучі, й ціна їм — пятак пара.

Мартин Гак.

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ КНИГОЗНАВСТВА В КИЇВІ

Інститут Книгознавства в Київі є спадкоємцем б. Головної Книжкової Палати, з перенесенням якої до Харкова й утворено цю нову наукову Інституцію. Завданням Інституту є вивчення та вистудіювання дисціпліни книгознавства з усіми її галузями, що вивчає друковане слово у всіх його проявах. Інститут студіює та збирає всі друковані матеріяли українською мовою та всі матеріяли про Україну, деб вони не вийшли, та зокрема територіяльні витвори українського друку на всіх мовах. На чолі Інституту стоїть визначний український бібліольоґ Юр. Меженко, під управою якого працює 8 співробітників. Інститут продовжує почату ще Головною Книжковою Палатою роботу над складанням систематичного показчика книжок, що вийшли на території України за час 1917—1922 р. Окремо збираються та систeмізуються аґітаційно-проклямаційні видання. Відділ „Ukrainica" збирає та систeмізує друковані матеріяли на українській мові та про Україну дореволюційних часів і сучасні закордонні. Одним з черґових завдань Інституту є заснування постійних курсів практикантів при Інституті для підготовки робітників по всіх галузях книгознавства (бібліоґрафії, бібліотекознавства, друкарській, видавничій та книгарській справі). Інститут підготовив до друку багато цінних матеріялів і видає „Бібліольоґічні Вісти". Інститут є співробітником міжнародного бібліоґрафічного справочника, який видає міжнародня асоціяція наукової співпраці при Лізі націй в Женеві та є представником в ідейному та практичному відношенні Міжнародного Бібліоґрафічного Інституту в Брукселі, для якого складає тепер бібліоґрафічний показчик змісту журналів, що друкуються на території України. Інститут має між иншим також право одержувати по 1 примірникові всієї забороненої літератури зза кордону.

РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНОГО ТОВАРИСТВА У ЛЬВОВІ

Посол Сергій Козицький і Тов. внесли 15. лютого с. р. у соймі на адресу міністра внутрішних справ інтерпеляцію у справі систематичного переслідування наукових викладів Українського Технічного Товариства у Львові.

В інтерпеляції кажеться: Українське Технічне Т-во у Львові, основане на підставі розпорядження кол. ц. к. намісництва з дня 28-го лютого 1909 року ч. 19098/XIII. має свій статут і згідно з § 3 (уступів) має право виконувати свої завдання шляхом прилюдних відчитів і наукових то популярних викладів для ширшого загалу.

Від дня 20. жовтня 1923 р. державна поліція у Львові без подачі якихнебудь причин розганяє такі виклади, арештує лекторів та слухачів та забирає все приладдя (допомічні наукові середники). Це робиться не лише на прилюдних викладах, але навіть тоді, коли Т-во уладжує виклади для своїх членів, де кожний присутній мусить виказатися членською картою.

Як приклади на таку поведінку поліції можуть служити факти:

1) Дня 20. жовтня 1923 р. в 8. год. ранку на виклад члена Т-ва проф. Петра Холодного впало до помешкання 6 поліціянтів і 3 цивільних аґентів на чолі з комісаром Поточним. Після особистої ревізії в усіх присутних на відчиті (було їх біля 40 осіб), арештовано прелеґента й двох инших присутніх. Їх тримали тиждень під арештом і випустили на волю без представлення якоїнебудь вини. Відчит відбувався в помешканні читальні Т-ва „Просвіта", пл. Юра 5.

2) Дня 9. листопада 1923 р. о 10. год. ранку ввійшло 5 поліціянтів і 3 аґентів з ком. Поточним до викладової салі при Городецькій вул. 95, де відбувався відчит члена Т-ва інж. Евгена Голіцинського. Поліція перевела у всіх особисті ревізії, сконфіскувала велику скількість хемікалій і наукових приладів, заарештувала прелеґента й 9 членів Т-ва, а решту розігнала, відібравши їм членські леґітимації. По 24 годинах арештованих випущено на волю без представлення їм якогонебудь обвинувачення.

3) Дня 14. листопада 1923 р. о год. 5.30 веч. впало до мешкання львівського Виділу названого Т-ва (Ринок 10) 10 узброєних поліціянтів і 3 аґенти з комісарем, шукаючи за викладами, тоді коли за пів години мали відбутися черґові збори виділу, котрі відбуваються що середи о тій самій годині.

4) Дня 15. листопада 1923 р. о год. 8 ранку на відчит інж. Михайла Федецького впав отой самий відділ поліції з тим самим комісарем до викладової салі при вул. Городецькій 95; усіх списано й розігнано.

5) Дня 20. листопада 1923 р. о год. 10 ранку на виклад інж. Евгена Голіцинського впав знову відділ поліції з тим самим комісарем; усіх списано й розігнано.

Подібні випадки сталися з боку державної поліції звичайною річю. У таких умовинах Т-во не може виконувати принятих на себе обовязків, не може служити своїм цілям, не може ширити технічного знання поміж своїми членами. В звязку з тим Товариство, — яке істнує леґально, раз пораз є виставлене на великі втрати наукових приладів, палива, винайму помешкання і т. д. Така поведінка поліції є суперечна зі ст. 108 і 110 конституції, а також суперечить леґально істнуючому статутові Т-ва. З огляду на все те підписані на інтерпеляції досли питають міністра: 1) чи відомо йому про названі факти надужить і нарушення прав з боку поліції відносно Українського Технічного Т-ва? 2) чи п. міністер зволить перевести у цій справі слідство, щоби винуватців притягнути до відповідальности? 3) чи п. міністр готов повернути Т-ву понесені втрати? 4) що п. міністр думає зробити, щоб покласти край отому систематичному переслідуванню Товариства?

НАСЕЛЕННЄ ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ.

ДЕ ДІЛОСЬ 10 МІЛІОНІВ НАРОДУ?

Ежегодник" „комінтерна" на 1923 рік подає такі цифри про населення України. Загальна скількість 26,001,802, з того Українців 19,297,967 або 74.1 процент, Москалів 3,515,149 або 14 про., Білорусинів 336,059 або 1,03 проц., Поляків 203,708 або 0,8 проц., Жидів 1,772,479 або 6.9 проц., Греків 93,285 або 0,4 проц., Німців 387,555 або 1,5 про., Татарів 40,243 або 0,2 проц. Підрахунком обняті такі округи: Волинь, Донеччина, Катеринославщина, Запоріжжа, Київщина, Кремінчужчина, Одещина, Поділля, Полтавщина, Харківщина і Чернигівщина.

Ґуберніяльні міста виказують таку статистику: ХАРКІВ — всього населення 285,213 з того Українців 21,3 проц., Москалів 50,5 проц., Жидів 20,6 проц., інших 7,6 проц.; КИІВ — всього населення 366,396 з того Українців 14,3 проц., Москалів 46,5 проц., Жидів 32 проц., інших 7,3 про.; КАТЕРИНОСЛАВ — всього населення 162,965, Українців 4.7 проц., Москалів 44,4 проц., Жидів 44,3 проц., інших 5,9 проц.; ОДЕСА 427,831, з того Українців 2,09 проц., Москалів 44,8 проц., Жидів 44,4 проц., інших 7,9 проц,; ЧЕРНИГІВ 29,995, Українців 14 проц., Москалів 44,8 проц., Жидів 35,2 проц., інших 7,0 проц.; ПОЛТАВА 76,648, з того Українців 57,7 про., Москалів 10 проц., Жидів 28,4 проц., інших 3,9 проц.; БАХМУТ 23,387, з того Українців 27,1 проц., Москалів 38,3 проц., Жидів 29,9 проц., інших 4,7 проц.

* * *

Хто прочитає се звідомлення, спитається:

— ДЕ ДІЛОСЬ 10 МІЛІОНІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ?

Бож коли большевицькі окупанти прийшли з Москви на Україну, УКРАЇНЦІВ на тих землях, які тепер є в московській неволі, БУЛО 30 МІЛІОНІВ, а тепер там осталось Українців лише біля 20 міліонів! Деж ділось 10 міліонів?

Померли... Померли масово, коли окупанти з Москви вивезли з України в Москву збіже і худобу і спричинили на Україні такий голод, якого Україна може від віків не затямила. А частину з тих 10 міліонів убили московські большевицькі окупанти. (Вони вбивали українських селян також масово, розстрілюючи їх кулеметами і гарматами).

Так московські большевики будували „независиму Україну". Так тепер теж „українізують" міста на Україні, що Українців там майже нема, а залягла їх сама кацапня.

І вкінці, щоб доконати Україну, будують на ній аж дві нові републики — ЖИДІВСЬКУ І МОЛДАВСЬКУ.

Так, вірять вони, Україна не буде небезпечна для Москви, чи то царської чи комісарської. Але перечисляться, бо прийде час недалекий, коли й оставші міліони Українців успіювь скинути і московське і польське ярмо і риський договір двох грабіжників.

АРЕШТОВАННЯ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ.

Дня 30. і 31. січня с. р. арештовано в Чистилові, пов. Тернопіль, 15 місцевих громадян під замітом, що належать до тайної „проти-державної" комуністичної орґанізації, з метою викликати повстанне у Східній Галичині і прилучити її до Радянської України. В самій річи розходилось про так звану „Селянську Раду", місцеву політичну орґанізацію в рамцях оголошеної публично програми української соціяльно-демократичної партії. Сю раду основано в Чистилові осеню м. р. заходами Івана Добуша, місцевого парубка, що тепер має пробувати на Радянській Україні. Належало до неї кільканайцять хлопців, синів місцевих селян і вона не проявила ніякої діяльности так, що і не може бути мови про її аґітацію і орґанізацію, а весь страшний „прогріх" полягав тільки на тому, що передплачувано „Землю і Волю". Арештованне відбулось серед незвичайних обставин. До села приїхало кільканайцять кінних поліцаїв з неменьшим числом піших і з цілою хмарою поліційних аґентів. Обставлено всі дороги до села.

Селом перїздили кінні поліційні патрулі, а піші поліцаї з аґентами кинулись робити рівночасно ревізії по ріжних хатах, зчого в селі повстала велика паніка, бо такої ревізії село ще не бачило. По хатах перевертали все горі ногами, забираючи зі собою кождий друкований по українськи свисток паперу, та нічого каригідного не знайдено.

Заарештовано членів „Селянської Ради", як і тих, що до неї не належали. Імена арештованих слідуючі: 1) Михайло Цівінський (літ 55, коваль), 2) його син Дмитро Цівінський (л. 22, студ. II. року техніки в Данціґу, що приїхав на свята до свого батька і якраз того дня мав вертати назад до Данціґу), 3) Дмитро Кривинюк (л. 21), 4) Василь Замковий (л. 21), 5) Павло Ясіновський (л. 32), 6) Гнат Перун (л. 21), 7) Степан Ґрабас (л. 21), 8) Василь Ґрабас (л. 23), 9) Степан Зазуля (л. 21), 10) Микола Міщина (л. 20), 11) Василь Олійник (л. 16), 12) Михайло Замковий (л. 18), 13) Дмитро Лехман (л. 24), 14) Іван Паламар (л. 30) і 15) Михайло Гафтар (л. 20).

Всіх арештованих відставлено на санях під величезним поліційним конвоєм до Тернополя до начальника тернопільської охрани Кудеревича, а в кілька днів пізнійше до тюрми окружного суду в Тернополі, де проти них ведеться слідство (суддя Ґостковський) за злочин головної зради з § 58 з. к. до ч. спр. ВР. 764/24 (справа проти Івана Добуша і тов.). До них долучено ще і Михайла Ґудзінського. Над всіми проголошено слідчий арешт і Бог знає, як довго вони будуть томитися в тюремних мурах.

Оборону арештованих обняв др. Степан Баран і інтервенював у їх справі у судових чинників. Можливо, що справа перейде до Львова.

Читальню „Просвіти" в Чистилові замкнуло тернопільське староство ще в жовтні м. р., тому що при ревізії найдено „Землю і Волю", а голову читальні Олексу Ліщину арештовано і він пересидів кілька місяців в тюрмі.

З кінцем січня запоряджено ревізії в кількох читальнях „Просвіти" в повіті (пр. в Березовиці Великій і инших), арештуючи кількох людий, котрих сама поліція відтак пустила. По повіті крутяться аґенти-провокатори, випитуючи селян про їх настрої і відносини до Польщі та про їх становиско на випадок недалекої большевицько-польської війни. До сих аґентів селяне відносяться осторожно.

Се такий дар для Українців від аліянтів і покійного Вилсона.

Антін Дівнич.

АВГУСТИН ВОЛОШИН

(В 25-літню річницю праці закарпатського діяча).

Все українське громадянство пильно слідкує за ходом подій на Закарпатській Україні, чи так зв. офіціяльно Підкарпатській Руси. З радістю констатує українська преса, що відродження йде великими кроками, що мимо всіх перепон в середині й на зверх національна свідомість росте, виховується вже нове покоління на рідній культурі, ставлять перші вдатні кроки економічні організації, назрівають політичні угрупування. Одним словом країна починає жити правдивим життям. І коли розвій піде таким кроком дальше, то Закарпатська Україна вже може в найблищім поколінні злучиться духово з рідним українським пнем.

Коли порівняти сьогоднішній стан із станом 1918. р., то аж страшно стає при зясуванні, що чекало тутешніх наших земляків під мадярським ярмом. Населення українське зведене в державі, про яку з помпою голосили Мадяре, що „extra Hungariam non est vita" до ролі гельотів. („toth nem ember" Русин не чоловік). Інтелігенція ради лакімства нещасного майже без жадного опору змадярщилася. Населення в руках жидівських лихварів і адміністраційних кациків. Шириться масовий алькоголізм, всі кращі поля й ліси переходять в жидівські й панські руки, а давні господарі стають на них наймитами. Жадного життя, жадної участи українського населення в політичнім житті, жадної в економічнім!

А в культурнім?

В середніх школах крім науки віри й надобовязкової науки української мови не було жадного предмету в українській мові. Та й ця дрібка — це не була мова жива, але стара церковно-славянська, до того подавана так, щоби молодь зразити зовсім до неї. Й не було жадного примусу. Не дивно, що з часом зникає ця мова навіть із науки віри й цей предмет учать по мадярськи. На науку мадярської мови й літератури (живої) налягається всею силою! — І середні школи випускають із української молоді Мадярів греко-католицької віри!

По українськи, й то не живою мовою, учено лиш в народніх церковних школах. І то не всего, бо на основі § 20. закона Апонього предмети поділено на патріотичні й непатріотичні, а патріотичних можна було вчити лиш мадярською мовою (а до патріотичних зачислено навіть математику!) Тому й по тих школах поза наукою мови й віри майже не можна було почути українського слова.

Живі колись взаємини з Галичиною обірвалися. Бо з одного боку не дозволяла на це влада, а з другого сама тутешня інтелігенція чим більше від народу відчужувалася й не відчувала потреби якихнебудь взаємин із земляками в Галичині. Часописі, що тут виходили, зачали заникати, „Листок", що виходив тут під конець минулого віку (правда, писаний більше з московська!) під конець свого животіння мав лиш 25 передплатників. За те зачали виходити для тутешньої інтелігенції мадярські ґазети. Одинокою книжкою, що щорічно ще в рідній мові появлялася і виходила щорічно в народ, це був календар виданий товариством Василія Великого, а по його розвязанні мадярською владою товариством „Уніо".

Одним словом Мадяре передбачали, що за приблизно 20 літ не остане і сліду з українського населення в Мадярщині, будуть лиш Мадяре греко-католики.

Правда, були спроби реакції проти нахабної мадяризації й між українською інтелігенцією. 1897. р. епископ Фірцак відновив товариство Василія Великого, що мало видавати книжочки релігійно-морального змісту, й заснував нову часопись на народній мові „Науку". Але ці спроби інтелігенції, яка не маючи жадної національної традиції не могла довго боротися, ледви чи булиби до чогось довели, колиб справу піддержання до кращих часів цих послідніх жевріючих іскор національного українського життя за Карпатами не взяла в руки молода енергійна людина. Вона додала стільки сили цим послідним іскоркам (церковнім школам, „Науці", календарям), що вони не лиш видержали аж до розвалу Мадярщини, але й стали тепер основою, на якій дальша праця над культурним піднесенням тутешнього українського населення може йти **лиш** на рідній мові й рідній культурі — загально українській.

Цею людиною є **Августин Волошин,** що його 50-літні уродини й річницю 25-літньої громадянської, педаґоґічної й письменницької праці закарпатські земляки вшановують дня 18. березня ц. р. ювилейним святом.

Августин Волошин уродився 18. березня 1874. року в селі Уелечині, під галицькою границею (приблизно проти Лавочного) в священичій родині. В дома батько й родина держалися рідньої мови. Народню школу скінчив Августин в Келечині, ґімназію в Ужгороді, де й здав 1892. р. матуральний іспит. Того року поїхав на теольоґічні студії до Будапешту. Пробув там лиш рік і мусів з причини захворіння вертати до Ужгороду. Але й однорічний побув в Будапешті полишив на йому глубокі сліди. Хоч в ґімназії мадяризація не захватила його в такій мірі як і инших, то він все таки з товаришами-Русинами розмовляв по мадярськи. За це насіли на їх теольоґи Румуни й Хорвати, що вели боротьбу проти Мадярів, й жадали від їх розмови в рідній українській мові. І в Ужгороді на теольоґії були Румуни й Хорвати, що так само як і в Будапешті бичували теольоґів-Русинів за відречення своєї національности. 1897. р. Волошин висвячується на священика, а в 1899. дістає дипльом на вчителя физики й математики.

Почувши в 1899. концерт львівського „Бояна" в Ужгороді й познайомившися з декілька Галичанами (між инш. і з бл. п. Мих. Губчаком) Волошин постановив мимо всего подивитися до Галичини. І двічи був він в Галичині у Львові, приглянувся до українського життя, навіз книжок, виписав ґазет так народницьких, як і русофільських. З Галичини привіз віру в кращі часи й життєздатність українського народу.

Ставши учителем, а від 1912. р. директором учительської гр.-кат. семинарії Волошин річно випускає молоді ґенерації учительства, і защіплює їм любов до рідного народу й рідного слова. Дальше ще від 1899. р. зачинає видавати підручники для народних церковних шкіл, як граматику, букварі (т. зв. азбука), читанки, біблії тощо. Для характеристики, в яких відносинах доводилося вести цю дрібну і — здавалось би, нікому не страшну роботу, хай послужить факт, що напр. перший наклад букваря мусів бути знищений тому, що Волошин в йому замість заведених назв „Унґвар" і „Еперієш" ужив назв народніх „Ужгород" і „Пряшів". Дальше написаного підручника рахунків не міг випустити, бо — це був патріотичний мадярський предмет. І його підручник мусів чекати аж світової війни й революції, поки побачив світло дня, бо — загрожував зілості й величі мадярської держави!

Від р. 1903. переймає Волошин редакцію „Науки" й редакцію календарів (місяцословів). „Наука" виходить ріжно: то як тижневик, то як ілюстрований місячник із ілюстровачим додатком „Село". Так довів Волошин цю одиноку українську ґазету за Карпатами до сьогодня. Коли взяти обставини, в яких це ділялося, коли зважити, що треба було більше думати над тим, що не писати, як над тим, що писати, а до того додати, що Волошинові приходилося до видавництва доплачувати нераз й більші суми, то ясно стане, що піддержання цего одинокого органу на Закарпатській Руси — це лиш заслуга Волошина.

Календар був тут одинокою книжкою, що йшла в народ, був тут всім: і енциклопедією всякого зання й ґазетою (за цілий рік) і форум для познайомлення тутешнього читача з перлинами української поезії й прози тощо .Від 1903. р. Волошин щорічно видає календарі. Побіч статей релігійно-морального змісту (головно взивання до поборювання алькоголізму тощо) познайомлює з Франком, Шевченком, Федьковичем й инш. Крім того видає як бібліотеку „Поучительное чтеніе" 4 книжочки, потім декілька книжочок в бібліотеці „Читальня".

Так обслугуючи н а р о д н і школи вчителями й добрими підручниками, що навіть діждалися похвали мадярської влади, дальше ведучи можливу освітню працю „Наукою" й календарями — дожив Волошин розпаду австрійської тюрми народів. Закарпатська Україна ввійшла як складова автономна частина до Чехословацької Републики.

Змінені життьові обставини вимагають праці на всіх полях.

І тут ви знов стрічаєтеся всюди з імям Волошина. Для новооснованих українських шкіл видає в нових виданнях, перероблені на чистійшу мову шкільні підручники, пише нові (фізика, наука стилізації, педаґоґіка, дидактика, історія педаґоґіки й инші). „Науку" перетворює на політичний тижневик „Свобода", що заступає народній напрям, боронить автономних прав й боронить віру від кацапських православних затій, закладає новий духовний місячник „Благовістник". Є між першими орґанізаторами народнього „Підкарпатського Банку", „Кооперативного Союза", — закладає з д-ром Юл. Бращайком товариство „Просвіта", стає заступником голови т. зв. „руської хліборобської партії", що згуртовує в собі все свідоме селянство й інтеліґенцію. Працюючи в редакції, в партії в усіх основаних культурних і економічних інституціях, він не кидає й директури учительського семинаря, що саме тепер випускає дійсно молодих піонірів народнього відродження.

Не дивно, що він має чимало й ворогів. Це в першій мірі Мадяре, що добре знають, що вони завдячують Волошинови, дальше ті новонавернені з Мадярів „Русини", що їм більше під смак не „простацька" мова, але їм треба панської московської. Бо Волошин із тими недовченими Русинами й кацапами не панькається, розправляється при всякій нагоді гостро й без компромісів. Він стоїть тепер без застережень на тім, що закарпатські Русини це частина українського народу та що їх говори — це говори українські, а не як це деякі хочуть, московські, чи навіть самостійна мова!

І тому будучий історик сьогоднішнього українського лихоліття згадуючи про відродження Закарпатської України мусіти-ме згадати не злим тихим словом імя Волошина.

Дня 18. березня влаштовують закарпатські земляки його ювилейне свято. Не від речі буде тут підчеркнути, що Ювилят повинен одержати як найбільше привітів саме від українських орґанізацій.

Ужгород, 15. лютого, 1924.

Антін Дівнич.

ДОПИСІ

БРУКЛИН, Н. И.

Жертви на народні цілі.

Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 22 У. Н. С., держиться кріпко у своїй народній роботі. Був тут місцевий комітет „Помочі Рідному Краєви", який істнував до 1. серпня 1923. До того часу тов. ім. Б. Хмельницького складало сво їжертви на його руки. Від 1. серпня 1923, коли комітет розвязався, наші члени платили і надалі по 25 ц. до каси товариства, із чого зібралося до кінця року §34.50. Крім того д. Микола Пухаль зібрав на лісту для „Рідної Школи" $2.50.

Із цілої суми післано §12.50 на „Рідну Школу", а $10.00 для інвалідів; пересилка коштувала §1.26. В касі остало $13.24. Будемо дальше складати і коли збереться більша сума відішлемо знова на потреби старого краю.

Сподіємося, що від слідуючого мітинґу не тільки поодинокі члени будуть складати, але що кождий з нас буде почитатися до обовязку дати помічь свому рідному народови.

Нехай дух великого гетьмана, Б. Хмельницького, якого імя наше товариство носить, загріє кожного з нас, щобисьмо не жалували малої лепти своїм людям у їх потребі.

Іван Кравчук.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

СПОГАДИ, ЩОДЕННИК ТА ЛИСТУВАННЄ.

I. том.

СПОГАДИ.

VIII. (1890—1894).

(28)

Після молебну на запитаннє вражених селян — яким способом я зберіг (зашпарував) в ріллі весняну вохкість, а в подробицях росказав, як це робиться. Таким чином вийшла імпровізована лекція на ріллі, посеред степу. Тоді я рішив написати книжечку на сю тему або ліпше сказати, записати те, що я з цього приводу говорив, поясняв на практиці селянам. Правда, це вже був не перший мій досвід на полі популяризації, бо я ще року 1882 написав у Харкові на пропозицію проф. Зайкевича брошуру про культуру кукурузи, але вона десь загинула в цензурі. Записавши свої розмови з селянами про чорний пар, як спосіб проти засухи і перечитавши їх декому з селян, я повіз її в Одесу, щоб порадитись з М. Ф. Комаровим, куди її нправити. Йому так сподобалась мова і виклад її, що він зібрав до себе ввечері скілька душ одеських Українців і я мусів перед ними прочитати брошуру, а потім порішили, що М. Комар повезе її завтра до цензора, з яким він часто бачиться за картами і спросить його, щоб дозволив надрукувати. Але виявилося, що цензор, при всьому свойому бажанню прислужитися Комареві, не може дозволити науково-популярного рукопису сам, а мусить переслати його в Петербург в „Главное Управленіе по дѣламъ печати". М. Ф. Комар написав в Петербург до своїх знайомих, щоб вони вплинули, коли можуть, на тамошніх цензорів, але минуло з півроку і я дістав папірець, в якому сказано було, що „рукопись признана неудобною къ печати" і зоставлена в цензурному архиві. Тоді прийшло мені на думку послати рукопис в сільсько-господарський журнал „Хуторянинъ", який видавався на московській мові в Полтаві під цензурою президента Сільсько-Господарського Товариства, видатного земського діяча, Квітки. Через якийсь час я дістав свій рукопис назад при листі члена редакції Л. В. Падалки, який з захопленням вихваляв мою брошуру, але сповіщав, що Квітка має найгострішу інструкцію не друкувати нічого по українському, під страхом закриття журналу. Під кінець Падалка пораяв мені звернутися до міністра хліборобства Ермолова з проханням виклопотати у міністра Внутрішніх Справ дозвіл на виданнє брошури і пророкував, що коли я добіюся дозволу, то моя книжечка пробе дорогу українській книжці на село. Як російський уряд боявся українського слова і як він його переслідував, видно з того, що я **пять років** добивався дозволу на свою брошуру про чорний пар і тільки 1897 року, то-б то через пять років, дістав той дозвіл. Писав я на протязі цих пяти років до проф. Костичева, просючи його поклопотатись за мою брошуру; писав і до міністра Хліборобства Ермолова; подавав міністрові Внутрішніх Справ скаргу на „Главное Управленіе по дѣламъ Печати" за заборону брошури. Нарешті послав йому друковане в „Земському Сборнику" справоздання голови Херсонської Губерн. Земської Управи, який оглядав мої посіви на чорнім пару під час обізду ґубернії в голодний рік і дивувався мойому роскішному хлібові, що виріс в такий посушний рік. Я писав Ермолову, що міністерство Хліборобства повинно на свій кошт друкувати і росповсюжувати такі брошури, як моя, а не забороняти їх, бо таким способом можна підняти сільсько-господарську культуру серед селян. Міністру Внутрішніх Справ я послав свідоцтво від нашого „справника" (начальника повіту) про те, що за Перешорськими селянами нема ніяких „недоимок" (залеглостей) і пояснив це тим, що вони обробляють землю так, як я їм показую і через те мають що року добрий врожай, а брошурою своєю я цей спосіб обробітники землі хочу поширити і по всьому „Півдню Росії" і написав її так, як росказую селянам, навіть тими самим словами, бо російської мови „південні" селяне не розуміють.

Потім мені оповідав секретар Ученого Комітету при міністерстві Хліборобства, Українець, Філіпев, який дуже захоплювався моєю обрашурою, що вона була темою розмов і суперечок на засіданні Комітета міністрів, і куди міністр Ермолов передав справу з моєю брошурою тоді, коли міністр внутрішніх справ відмовився, на його прохання, дозволити її. В результаті тої наради я дістав дозвіл з надзвичайним написом: „Дозволено въ видѣ исключенія" (Дозволено, як вийняток). На далі Філіпев порадив мені посилати рукописи мої в Учений Комітет міністерства хліборобства і вже з його ухвалою, посилати до цензури, але доконче писати в діялоґічній формі, щоб виглядало як белетристика, бо наукові книжки гостро заборонені. Я так і робив з дальшими своїми книжечками: писав у діялоґах і посилав рукописи до Ученого Комітету міністерства хліборобства і їх цензура швидко дозволяла. За ті свої книжечки*) я одержав пізніще від Сільсько-Господарських Товариств дві великі срібні і одну золоту медалі; старанням земств вони розійшлися в кількости пів міліона примірників.

Правду пророкував Л. Падалка, що брошура про „Чорний Пар" прокладе дорогу і иншим українським книжечкам в народні маси: З того часу, очевидно під впливом міністерства хліборобства і таких прихильників, як Філіпев, цензура почала лекше пропускати і мої книжечки та й инших авторів.

Сидячи на селі безвиїздно і не маючи змоги, як політично „неблагонадежний" приймати участь в земській діяльности і впливати на громадські орґани на користь українства, я иноді впливав у цім напрямі иншим способом. Прочитавши раз в „Одесскому Листку", який я передплачував, глузливий фелетон талановитого зденаціоналізованого земляка нашого Дорошевича, в якому він ядовито висміював український театр і взагалі українство, я, обурений до глибини душі, написав до незнайомого мені видавця Навроцького, горячого листа, в якому казав, що як „місцевий" землевласник обурююсь проти того, що „місцева" ґазета, замісць того, щоб обороняти інтереси „місцевого" населення дозволяє якимсь північним зайдам глузувати з „місцевої" мови, культури і т. п. і просив не посилати мені своєї ґазети, а я з свого боку вживу заходів вплинути й на сусідів, аби й вони не передплачували ґазети, яка не розуміє „місцевих" інтересів.

На відповідь я, натурально, не сподівався, але на диво моє, в скорім часі дістав від видавця лист, в якому він просить вибачити, що цей фелетон зявився в його ґазеті без його відома і по непорозумінню, бо він раз-у-раз намагався ставити місцеві інтереси на перший плян (очевидно тільки комерційні), і що надалі таких недоглядів він у своїй ґазеті не допустить. І, справді, доки був живий Навроцький, який нічого спільного з українством не мав, в його ґазеті ніколи ніяких виступів проти українства не було.

Другого разу якось прочитав я в якомусь журналі листи з закордонної подорожі найталановитійшого тоді російського маляра І. Репина, в яких він описував Краківську Академію Мистецтва і з осібна знаменитого польського маляра Матейка. Він писав, що Матейко зробив собі безсмертне імя національного польського маляра тим, що він своїми історичними образами будив в Поляках любов до своєї старовини і підіймав у них патріотичні почуття і т. д. Під враженням тих рядків я написав до незнайомого мені особисто Репина приблизно такого листа: „А хто Вам, високошановний Ілля Юхимович, заважає історичними картинами будити в Українцях любов до своєю старовини, підвисшувати у них патріотичне почуття і таким способом придбати собі безсмертне імя українського Національного маляра", підписав своє прізвище і послав на Петербурську Академію Мистецтва, професором якої був тоді Репин. Через якийсь час я дістаю лист, на коверті якого написано: Мардаровка, г-ну Е. Чикаленко. Розгортаю лист писаний незнайомою рукою і, здивований, бачу підпис: „И. Рѣпинъ". В листі тому Репин доводив, що він справді родом з м. Глухова (Черніговской ґуб.), але не почуває себе Українцем та взагалі „Малороссія" так злилася з „Великороссіей", що витворилась вже навіки „нераздѣльная Россія" і він своїм малюванням раз-у-раз намагався розбудити в глядачах любов взагалі до „Русского народу" і брав теми і з українського історичного побуту, напр. як Запорожці пишуть відповідь на лист Турецькому султанові" і т. д. Через кілька років, коли я познайомився з Репиним в Петербурзі на ювілеї Д. Мордовця, то він дякував мені за мого листа, який навернув його на думку замовляти Українцям, учням Академії, образи на історичні українські теми і навіть сам задумався над темою вїзду Богдана Хмельницького в Київ, але через хворобу і заняття не має змоги вибратися до Києва і взагалі на Україну за етюдами.

Треба ще згадати про моє листування з Д. Мордовцем, загально відомим тоді російським письменником, коли я ще не був з ним знайомий, і що з того листування вийшло. Прочитавши в галицькій „Зорі" його: „Сорока на тину", щось на кшталт фелетону, в якому він каже, що український письменник живе в таких умовах в Росії, як сорока на тину, що й рад був би чоловік писати щось, але умови відбивають охоту і т. п. Упевнившись з того фелетона, що Мордовець не забув ще української мови і володіє нею краще, ніж молоді наші белетристи, я написав йому, що даремне він нарікає на умови, що й при цих умовах можна друкувати белетристичні твори, аби охота, а що пише він тільки по російському тому, що за російські твори йому платять, а за українські — ні і нарешті запропонував йому писати історичні оповідання по українському, а я знайду змогу платити йому так само, як платять російські журнали і друкувати-му ті оповідання в Галичині, коли цензура не пустить їх тут. Я розвивав йому в тім листі свою думку, про необхідність викладу всієї нашої історії в белетристичній формі, бо в иншій формі цензура історичних книжок про Україну не пустить, крім того в белетристичній формі народ охітніще читати-ме і швидче познайомиться з своїм минулим; я жалкував, що у нас досі нема свого, такого ґеніяльного брехуна, як Сенкевич, який би історичними оповіданнями, розбуджував патріотизм та інтерес до нашого минулого і раяв йому, як історикові та белетристові, який майстерно володіє народною мовою, взятися за писання історичних оповідань, а я йому платити-му, як йому платять за російські оповідання. З цього приводу завязалося у нас з ним листування, яке скінчилося тим, що він прислав мені досить велике оповідання під заголовком: „Дві Долі", з життя Юрка Хмельницького. Оповідання те дуже розтягнуте і написано так нудно, що зовсім не захоплює читача. Нічого було робити, треба було за нього платити, як я обіцяв, але Мордовець не хотів сказати ціни; тоді я запитав редакцію „Київської Старини" по чім вона платила Мачтетові за оповідання „Панна", що друкувалося у неї на російській мові і пославши їй оповідання Мордовцева, запропонував їм надрукувати його в своїм журналі, а гонорар я виплачу авторові сам. Через якийсь час я дістав від В. П. Науменка відповідь, що Мачтетові платилося по 80 руб. за аркуш, а оповідання Мордовця по українському не пускає цензура, перекладати-ж на російську мову таке нудне оповіданнє не варто. Тоді я послав рукопис у Львів до редакції „Літературно-Наукового Вістника", який тоді почав виходити під редакцією М. С. Грушевського, де воно й було надруковане з великими скороченнями, але все-таки розміром вийшло до десяти аркушів, за яку я рішив заплатити тисячу рублів і які, за згодою Мордовця, послав Львівському Науковому товариству ім. Шевченка для заснування премії ім. Д. Мордовця за кращі історичні оповідання. Через якийсь час Мордовець прислав мені друге оповідання під заголовком „Семен Палій". Очевидно було що обидва ці оповідання або були у нього давно готові, або писані наспіх і просто начисто, без всякої обробки. Це оповіданнє було ще нудніще за попереднє і ні „Київська Старина", ні „Л. Н. Вістник" не схотіли його й дурно друкувати, про що звідкись довідався Мордовець і написав мені, щоб я повернув йому його. Боячись, що Мордовець випустить його окремою книжечкою в такому вигляді як воно написане і догадуючись, що у нього нема чорновика, ми, разом з М. Комарем, поробили в ньому великі скорочення: повикидали все нудне і недоладне і, переписавши його, я послав Мордовцеві копію, залишивши почерканий манускрипт у себе, який я потім передав до колекції Б. Д. Грінченка. Мої догадки справдилися, бо коли я прочитав виданого Мордовцем „Семена Палія" то упевнився, що його друковано по моїй копії без усяких добавок, що свідчить про те, що у Мордовця не було чорновика.

(Дальше буде).

*) „Розмови про с. господарство": I. Чорний Пар; II. Худоба; III. Сіяні трави; IV. Виноград; V. Сад; VI. Як впорядкувати с. господарство в полі.

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за місяць люти й 1924 р.

НОВІ ВІДДІЛИ:

Т-во „Любов" в Лос Анджелос, Кал.
В. 302. Будзоль Григорій, Козуб Розалія, Малиновський Андрій, Малиновська Зофія, Николенько Микола, Радка Микола, Смолов М. Стефан.

Сестрицтво Усп. Пресв. Діви в Дерри, Па.
В. 303. Баран Анна, Байтс Катерина, Хохла Марія, Хохла Анна, Філевич Розалія, Гембел Олена, Королевят Марія, Кузeмчак Анна, Кузeмчак Анна, Кузeмчак Марія, Мадатик Ефемія, Пилип Катерина, Завійська Катерина.

Т-во „Український Сокіл" в Бофало, Н. Й.
В. 304. Бах Ілія, Бирва Іван, Гаравус Михайло, Костецький Михайло, Мудзян Дмитро, Новак Михайло, Попелюк Андрій, Ридзик Онуфрій.

Розвязаний відділ:
Тов. „Вільне Гніздо" в Гейзелтон, Огайо, від. 169 розвязаний а члени перейшли з переступними листами до бр. св. Івана Хрестителя в Юнгставн, Огайо, від. 230.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Амбіцька Параня, Бойчук Михайло, Дзвіньчак Катерина.
В. 4. Черепаха Василь, Павчак Павло, Павчак Петро, Пипчук Микола, Процик Іван.
В. 5. Івасів Марія.
В. 7. Решетар Ірена, Решетар Анна, Рифун Анна, Сухеня Андрій.
В. 8. Кусьовська Корнеля, Кусьовський Тома, Лесняк Іван, Мигальчик Олекса, Пилипко Магда, Шелест Іван.
В. 9. Беднар Йосиф, Ціжмар Йосиф, Хоминець Калина, Худинцьо Пилип, Демянович Михайло, Ґаздун Василь, Ґаздун Катерина, Кадиляк Іван, Лагуна Йосиф, Лабаш Анна, Лабаш Михайло, Майкович Теодор.
В. 10. Маслей Онисей.
В. 20. Чупа Михайло, Гумер Яків.
В. 21. Прус Петро, Садовець Петро.
В. 24. Кафка Михайло.
В. 27. Горинякк Григорій.
В. 30. Бесяда Павло.
В. 33. Бурдяк Анна, Харовська Антонина, Щатинська Юлія.
В. 36. Ромах Паранька, Сорохтій Марія.
В. 37. Ґенеґа Анна, Гондович Агафія.
В. 40. Гаврилів Катерина, Вітковська Анастазія.
В. 41. Ропицький Іван.
В. 42. Бабюк Марія, Бабюк Микола.
В. 43. Єдинак Іван.
В. 44. Демчик Панько, Демчик Текля, Третяк Е. Анна, Третяк Гнат.
В. 45. Данилович Йос., Лев Семен.
В. 48. Негребецький Іван.
В. 53. Гнатів Лев.
В. 57. Афінович Атанас.
В. 58. Дановяк Катерина.
В. 59. Домітращук Юрій, Гошовська Катерина, Левкович Петро, Левкович Юлія, Польчик Віктор, Польчак Агнешка, Скочиляс Катерина, Шиманський Мартин, Шушко Анна, Тишко Михаліна, Вархоляк Михайло, Зубріцький Петро.
В. 62. Луцик Марія, Васиняк Григ.
В. 63. Грегочік Іван, Мулявка Теодор
В. 64. Лазорович Василь, Лазорович Василина, Матійчук Василь.
В. 65. Кулик Іван.
В. 66. Ушак Дмитро.
В. 70. Павлина Теод., Павлина Анна.
В. 72. Ваґнер Юлія.
В. 76. Іванців Марія, Сворінь Роман.
В. 77. Філіц Микола, Зоць Йосиф.
В. 78. Бівас Іван.
В. 82. Шиляк Марія, Вітівський Теод.
В. 85. Петрівський Петро, Петрівська Ксеня.
В. 87. Ґаврон Іван, Удич Марія.
В. 91. Євушак Марія, Кремінь Олена, Косяк Марія, Сидір Григорій.
В. 94. Дутчак Атаназій, Гриньчук Марія, Курчак Іван, Могорук Андрій.
В. 99. Балко Марія.
В. 101. Мацевка Анна.
В. 102. Біґановська Марія, Коба Данько.
В. 103. Тирбусевич Антін.
В. 104. Бобик Марія, Мисак Кароліна, Мощар Олена.
В. 105. Белюх Кузьма, Савчинський Семен.
В. 106. Ференц Василь, Янкевич Микола.
В. 107. Матейчук Іван, Шумний Фр.
В. 113. Полоський Михайло.
В. 117. Кібюк Євдокія.
В. 118. Добрянський Петро, Набережна Розалія.
В. 119. Лисаганич Марія.
В. 121. Ріщук Іван, Стахів Анастазія.
В. 122. Маршалек Павлина.
В. 123. Бадан Параня, Козуб Евгенія
В. 128. Шумила Іван.
В. 130. Ґалецький Григорій, Коваль Михайло, Мацайло Михайло, Стасюк Дмитро.
В. 131. Цап Олена, Цап Стефан, Федорків Григорій, Ґжим Марія.
В. 136. Остафій Микита.
В. 137. Цап Григорій, Колодруб Анна, Милимук Анна, Терлецький С. Стефан, Войтович Алберт, Войтович Марія
В. 138. Бонк Іван, Гапкевич Максим, Гапкевич Ірена, Соляр Іван, Смик Петро.
В. 141. Василишин Микола.
В. 145. Фултонович Василь, Фултонович Марія.
В. 146. Фарлей Анастазія.
В. 147. Блащак Михайло, Галасовський Петро, Король Василь, Михалишин Микола, Печінка Максим, Процак Іван, Ракочий Анастазія, Савечко Федор, Завадюк Ілія.
В. 149. Концевич Юстина, Войцеховський Микита.
В. 151. Яремчук Марія.
В. 155. Яричевський Василь, Яричевська Ксеня, Пашула Марія, Шпаганець Катерина, Ваверчак Олекса.
В. 156. Яремчук Стефан.
В. 159. Ткачук Петро, Ткачук Анна.
В. 160. Ривюцька Катерина.
В. 161. Кост Антін, Кост Марія.
В. 162. Баран Василь.
В. 165. Демкович Василь.
В. 167. Біляи Микола.
В. 168. Бабин Ксеня, Дячишин Доська, Головата Марія, Падляк Олекса, Стек Марія.
В. 170. Хомко Іван, Хомко Михайло, Довгополя Марія, Коблян Катерина, Мушинська Анна, Огоновський Володимир, Пасічник Василь.
В. 174. Думанська Анна.
В. 175. Ярема Іван.
В. 178. Бревка Володимир.
В. 179. Борисевич Микола, Хлевин Барбара, Скірка Йосиф.
В. 182. Клипка Стефан, Заребчук Гаврило.
В. 192. Політило Йоахим.
В. 193. Молодович Андрій.
В. 196. Жак Франко, Жак Антонина.
В. 198. Савущак Текля, Ушацький Марія, Ушацький Петро.
В. 203. Бубельник Петро, Челяда Параскевія, Ковальчук Теодор.
В. 206. Корчинський Стефан, Рибак Михайло.
В. 207. Ковальський Демко, Матурняк Анна, Олійник Іван.
В. 211. Юрків Григ., Трач Катерина.
В. 214. Боднар Іван.
В. 217. Андрусів Анна, Бойкович Марія, Гунька Кузьма, Ковба Василь, Петрів Іван, Швець Антін.
В. 218. Богач Анна, Лабай Марія, Мацюпа Іван, Пущак Катерина.
В. 221. Ґерус Яків, Шиманський Софія.
В. 222. Феднишин Іван.
В. 229. Литвак Кароль, Литвак Францішка.
В. 231. Кулик Анна.
В. 232. Андриш Анна, Більо Текля.
В. 233. Паньків Петро.
В. 234. Кардаш Григорій.
В. 236. Гиряк Марія, Гиряк Стефан, Савчишин Дмитро, Волчанський Вас.
В. 237. Колодій Григорій, Матис Константина, Матис Григорій, Мамчин Михайло, Матковський Григорій, Матковська Марія, Мельник Юлія, Вороняк Анна.
В. 243. Пишко Іван.
В. 246. Панас Стефан.
В. 247. Базелюк Матвій, Мисливець Анна, Мисливець Стефан.
В. 251. Бучик Марія.
В. 252. Лоханський Йосиф, Войтович Василь, Войтович Катерина.
В. 254. Капустинський Олекса.
В. 259. Москалик Розалія.
В. 266. Дугай Йосафат, Кренціпрох Марія, Ляхович Петро, Матулінський Данило, Медвідь Григорій, Мостовик Стефан, Михалюк Анна, Матулінський Семен, Пиндик Василь, Сюрко Анастазія, Третяк Атанас, Вовнянка Василь.
В. 268. Мельник Евгенія.
В. 270. Салюк Юрій.
В. 271. Витяз Василь.
В. 275. Обуховський Антін, Турянський Йосиф.
В. 276. Цісло Йосиф, Федорко Пазя, Савка Йосиф, Струс Евфрозія, Вельгус Олекса.
В. 282. Порциналюк Гнат.
В. 285. Федорчик Бальвина.
В. 288. Дячун Людвика, Фернюк Вікторія, Ґрубяк Михайло, Ґрубяк Костка, Яртимик Василь, Кендзерський Гавриїл, Мурикін Юрій, Пастернак Йосиф, Сенюк Семен, Стірановський Іван, Стірановська Марія.
В. 289. Цицик Марія, Сікора Марцеля
В. 290. Коський Марія.
В. 292. Романів Марія, Шевчук Теофіля.
В. 293. Дубров Єлисавета.
В. 294. Камічоф Марія, Макович Яків, Зволінський Стефан.
В. 295. Галамай Катерина, Сахарнацький Лука.
В. 296. Бойко Петро, Ґрасон Анна, Гарахмак Антін, Каліновська Паранька, Каліновська Марія, Любенецький Дмитро, Половий Дмитро.
В. 298. Паньков Михайло, Свідерський Юліян.
В. 301. Макулевич Йосиф.
В. 308. Семанич Олекса, Совяк Іван, Смаль Стефан.
В. 316. Легкий Василь, Петрів Анд.
В. 317. Дидик Михайло, Дубральський Іван, Гатанас Михайло, Іваніщик Параска, Кіщак Іван, Міцев Тома, Мельник Гавриїл, Пуфкий Іван.
В. 318. Гусак Марія, Маслюк Петро, Русин Йосифина, Трач Кирило.
В. 321. Кріль Анна, Кріль Прокіп, Лісовський Іван, Немчук Анна, Немчук Іван.
В. 323. Левусь Пелагія.
В. 324. Ключівський Дмитро, Туркот Михайло.
В. 330. Білоус Вас., Стриєк Гілярій.
В. 336. Калницький Григорій.
В. 338. Гарбай Іван.
В. 342. Царик Юлія, Сарафинович Марія, Сокальська Софія.
В. 344. Троян Василь.
В. 347. Кубік Андрій.
В. 350. Чмир Варвара, Кульбіда Ст.
В. 357. Клепко Олекса.
В. 363. Голод Олекса, Мельник Розалія.
В. 364. Пашковська Анастазія.
В. 369. Цекот Стефан, Драган Іван, Коник Станислав, Зовалій Василь.
В. 370. Ґіна Явдокія, Голубович Роман, Куць Текля.
В. 379. Хариш Марія, Хариш Стефан.
В. 385. Димяник Іван, Димяник Василь, Дзяман Іван, Федушко Григорій, Литвин Йосиф, Лужецький Микола, Парій Ксеня, Рефцьо Олена, Садовський Михайло, Сухорович Марія, Василевич Ілько, Василевич Марія.
В. 388. Бандровська Анна, Бригілевич Розалія, Гаймич Софрон, Гаймич Марія, Наконечна Анна.
В. 401. Кренціглова Анастазія, Люлька Анна, Ширагловська Марія.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Новак Фемій.
В. 14. Маркевич Марія, Баль Мих.
В. 18. Башта Марія.
В. 63. Гутман Михайло, Гутман Пелягія.
В. 83. Куспись Михайло, Маліновський Григорій.
В. 87. Трояновський Франко.
В. 91. Лапиця Зофія.
В. 113. Терпко Петро.
В. 127. Самуляк Марта.
В. 142. Рошучинський Іван, Думанський Іван.
В. 190. Куш Атанас.
В. 219. Агрес Микола, Заморський Роман.
В. 221. Смолінський Кароль, Мурин Стефан, Мурин Василь, Мурин Марія.
В. 241. Сусла Ониф., Сусла Настя.
В. 248. Скроцька Ольга Марія, Скроцький М. Богдан, Казюта Йосиф, Заплітний Павло, Прийма Стефан, Маньків Іван, Віщук Василь, Віщук Анастазія.
В. 268. Гладчук Теодор.
В. 273. Романьчук Григорій.
В. 289. Архитко Михайло, Архитко Анна.
В. 300. Стахура Михайло, Стахура Марія.
В. 338. Ґаґатко Михайло, Ґаґатко Петро.
В. 341. Лупан Михайло.
385. Лозовський Іван, Федорців Павло.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 20. Кобилюх Іван, Годяк Анна, Годяк Василь.
В. 22. Возьний Іван.
В. 63. Оліяр Василь.
В. 70. Марущак Анна, Марущак Гр.
В. 90. Ревацький Мартин, Смоляк Микола, Ковалишин Марія, Ревацька Агафія, Смоляк Анна.
В. 96. Британ Іван.
В. 152. Бакун Іван.
В. 201. Борецька Марія.
В. 223. Просъ Володимир.
В. 229. Кашуба Юрій.
В. 230. Гусак Юрій, Степкович Стефан, Любкевич Юрій, Щурко Каролина, Глуханич Юлія, Нестор Михайло, Бойко Теодор, Глуханич Франко, Щурко Микола, Гаврилів Григорій, Гнатів Олекса, Бойко Олена, Мош Стефан, Павловський Іван.
В. 231. Чиш Мих., Чиш Юстина.
В. 270. Магура Петро.
В. 299. Сукмановська Анна.
В. 379. Кулак Микола.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 31. Нузьо Франко, Коцюба Іван.
В. 33. Ганківська Катерина.
В. 38. Скупяк Н. Антін.
В. 45. Воробець Мартин, Буката Евстахій, Сеник Микола.
В. 69. Мартинів Василь.
В. 86. Маційовська Катерина.
В. 91. Щиян Онуфрій.
В. 95. Домбровський Тит.
В. 96. Ґбурек Йосиф.
В. 100. Орловський Л. Даміян.
В. 102. Подобінський Михайло.
В. 103. Рига Ілько.
В. 104. Келт Петро.
В. 107. Ворле Іван.
В. 120. Мисак Іван, Мисак Ержа.
В. 160. Валський Олекса.
В. 163. Черцовий Андрій.
В. 194. Децик Василь, Децик Варвара, Семянишин Василь.
В. 199. Бойко Васль, Варварич Іван.
В. 207. Кічо Іван.
В. 221. Стефанський Гавриїл.
В. 223. Дзюма Петро.
В. 234. Магаляш Гринько.
В. 237. Рогала Антін.
В. 247. Сушинський Михайло.
В. 248. Крук Олександер, Хоміцький Теодор.
В. 249. Пергач Г. Анна.
В. 250. Сленк Маргарита, Сленк І. Патрик, Пазда Станислав.
В. 268. Баглай Павло, Євчин Василь, Зима Йосиф.
В. 269. Слода Павло.
В. 276. Гутник Василь, Гутник Настуня.
В. 284. Дохват Теодор.
В. 285. Янкевич Едвард, Гладиш Іван
В. 287. Гуль Татіяна, Серкис Анна, Лиса Ксеня, Хоптій Марія, Зимяк Софія.
В. 288. Даньчук Василь.
В. 292. Золочівський Павло, Череба Яким.
В. 293. Фікташ Анна.
В. 301. Леськів Ілія, Медзяк Анна, Новосад Катерина, Новосад Юлія.
В. 316. Ґеруля Тома.
В. 318. Крайовська Олена.
В. 326. Пекаровський Юрій.
В. 330. Дубчак Григорій.
В. 332. Виличук Стефан.
В. 338. Паньчишин Іван, Балоґ Михайло, Тиханич Осиф, Андреїв Матвій.
В. 339. Ковальський Антін
В. 367. Звонар Андрей, Булавинець Іван, Чолій Онуфрій.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 1. о. Кузів Михайло.
В. 8. Іващишин Іван.
В. 12. Кашуба Юрій.
В. 48. Просъ Володимир.
В. 51. Оліяр Василь.
В. 96. о. Сидоряк Евстахій.
В. 108. Марущак Анна, Марущак Григорій.
В. 127. Сукмановська Анна.
В. 132. Шморгун Лев.
В. 133. Бакун Іван.
В. 154. Музика Іван, Музика Анна.
В. 160. Магура Петро.
В. 169. Гусак Юрій, Глуханич Юлія, Щурко Катерина, Степкович Стефан, Любкевич Юрій, Щурко Микола, Глуханич Франко, Бойко Теодор, Нестор Михайло, Павловський Іван, Мош Стефан, Бойко Олена, Гнатів Олекса, Гаврилів Григорій.
В. 175. Качмар Катерина.
В. 178. Сисин Лесьо.
В. 182. Пухир Павло.
В. 189. Ковалишин Марія.
В. 218. Сарахман Юрій, Омелян Олена.
В. 229. Возний Іван.
В. 296. Дмитрів Семен.
В. 339. Ревацька Агафія, Ревацький Мартин, Смоляк Анна, Смоляк Никола.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 1. Кіш Стефан, Коритар Петро.
В. 31. Вайда Марія.
В. 76. Свербивус Михайло.
В. 147. Стельмах Петро, Салик Григ.
В. 167. Лоняк Анастазія.
В. 168. Баралецька Анна.
В. 170. Сандович Андрій.
В. 370. Ключенко Еміль.
В. 381. Ваньчук Іван.
В. 388. Дверницький Стефан.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця січня 1924 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	14.940
В місяци лютім 1924 р. принято нових	414
В місяцю лютім 1924 р. принято наново	42
В місяцю лютім 1924 р. принято з переступними листами	36
В місяцю лютім 1924 р. принято з інших кляс обезпечення	18
Разом	15.450
В місяцю лютім 1924 р. суспендовано	73
В місяцю лютім 1924 р. відійшло з перест. листами	40
В місяцю лютім 1924 б. відійшло до інших кляс обезпечення	18
В місяцю лютім 1924 р. померло	12
Разом	143
З кінцем місяця лютого 1924 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	15.307

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ І КЛЯС СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

В клясі D на суму $100	12
В клясі A на суму $250	345
В клясі AA на суму $500	4.727
В клясі B на суму $750	647
В клясі C на суму 1000	9.410
В клясі BB на суму $1500	149
В клясі CC на суму $2000	17
Разом	15.307

В У. Н. СОЮЗІ НАЙПЕВНІЙШЕ ОБЕЗПЕЧЕННЄ. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ. КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС!

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТМЕНТ:

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 1. Давінчак Йосиф.
В. 7. Решетар Петро, Решетар Марія, Решетар Катерина, Решетар Олена, Решетар Стефан.
В. 8. Верес Катерина.
В. 9. Гирча Мирослав, Гирча Ярослава, Гирча Роман, Ковальчик Марія, Пінкасевич Теодор.
В. 16. Кашинський Андрей.
В. 18. Лабовський Іван.
В. 22. Гулей Пазя, Гулей Текля, Гулей Михайло.
В. 24. Ленинський Стефан.
В. 28. Халупа Андрей, Халупа Іван, Халупа Григорія, Халупа Теодор, Халупа Микола.
В. 30. Косцельник Михайло Косцельник Іван.
В. 34. Олексин Стеф., Саляк Анна.
В. 35. Матолич Фред, Матолич Ольга, Пеленський Володимир, Пеленський Іван, Пеленський Йосиф, Ваврик Анна, Ваврик Марія.
В. 38. Качуряк Анна, Муринка Анна, Олексів Стефан.
В. 40. Вітковський Стефан.
В. 44. Демчик Петро.
В. 55. Коваль Володимир, Коваль Юлія, Кульчицька Ольга, Шандровський Володимир.
В. 59. Бакай Іван, Чіп Томко, Чіп Франко, Чіп Стах, Гошовська Анна, Глива Анна, Глива Петро, Глива Іван, Никорчук Павло, Польчик Альбертина, Шушко Михайло, Шушко Іван.
В. 61. Королевят Йосиф.
В. 62. Луцик Анна.
В. 63. Руснак Зузанна.
В. 64. Атаманець Марія, Ількович Петро, Савчук Стефанія.
В. 67. Андрушко Емілія, Брухівська Марія, Брухівський Михайло, Брухівська Анна, Хировська Стефанія, Хировська Марія.
В. 70. Павлина Петро, Павлина Катерина.
В. 72. Слоньовська Ольга.
В. 75. Чмир Евгенія.
В. 76. Іванців Андрей, Іванців Антін, Каритник Катерина.
В. 82. Вітивський Іван, Вітивський Микола.
В. 83. Карбівник Іван.
В. 87. Кирик Ева, Кирик Катерина, Кирик Юлія.
В. 90. Корбилка Василь, Корбилка Олекса, Корбилка Іван, Корбилка Марія, Линь Анна, Линь Дмитро, Матковський Микола, Матковська Анна, Жолобайлюк Микола, Жолобайлюк Стефан, Жолобайлюк Анна, Жолобайлюк Петро.
В. 93. Микитин Анна Ольга.
В. 94. Кричковська Олена, Сисак Олена.
В. 96. Шугайло Антін.
В. 97. Ящишак Ольга.
В. 98. Павук Михайло.
В. 99. Балко Юлія, Балко Стефан.
В. 102. Ґечар Катерина, Карпинець Стефан, Павлечко Михайло.
В. 103. Гарасимович Іван, Гарасимович Михайло.
В. 104. Федейко Розалія, Федейко Ів.
В. 105. Слободзян Петро, Тур Іван, Тур Марія, Тур Михайло.
В. 109. Богда Михаліна, Богда Мелянія.
В. 114. Казимир Еміль, Ковач Іван.
В. 121. Рищук Іван, Рищук Палашка, Рищук Григорій.
В. 123. Гришко Андрей.
В. 124. Романська Анна.
В. 127. Бурштинський Александер, Ґрех Юлія, Ґрех Михайло, Ґрех Анна, Ґрех Ольга, Качор Текля, Качор Єфрем, Плахта Стефан, Плахта Олена, Плахта Іван, Тимкович Олена, Тимкович Марія, Володка Іван, Жук Ілько.
В. 130. Тимців Михайло, Тимців Марія, Тимців Ольга.
В. 131. Цап Зофія.
В. 132. Білінська Вероніка, Сова Гр.
В. 135. Тунко Анна, Тунко Юлія, Зіз Михайло.
В. 137. Крочак Богдан, Милимук Михайло, Загорайко Іван.
В. 147. Барнак Іван, Біленький Евгенія, Хома Анна, Мулик Зофія.
В. 149. Цвайкус Едвард, Концович Йосиф, Концович Іван, Концович Стефан, Мельник Анна, Мельник Григорій, Мельник Стефан, Стецьків Юліян.
В. 155. Берко Анна, Берко Іван, Берко Володимир, Берко Лаврентій, Маслій Стефан.
В. 160. Білоус Анна, Лиса Ольга.
В. 161. Вроновський Михайло, Вроновський Іван.
В. 168. Дячишин Доська, Дячишин Василь, Ґеба Доська, Галата Пазя, Косьмина Анна, Максимович Анна, Максимович Ольга, Тимків Григорій, Тимків Стефан, Тимків Марія, Тимків Михайло, Шемберко Стефан.
В. 170. Чомко Петро, Павлик Іван, Пельо Павлина, Пельо Евгенія.
В. 182. Боднарчук Юстина.
В. 192. Сименів Катерина.
В. 198. Александрович Марія.
В. 203. Челяда Ольга, Челяда Марія.
В. 206. Коцюба Ґеня, Сирота Ольга.
В. 209. Вадяк Марія, Вадяк Йосиф, Вадяк Михайло, Вадяк Олена, Вадяк Анна.
В. 217. Бінашевський Петро, Бінашевський Павло, Луцишин Зофія, Шевчук Іван, Шевчук Марія, Васьків Катерина.
В. 218. Євчук Владислав, Євчук Анна, Калка Василь, Калка Михайло, Лунів Ольга, Лунів Мирослав Іван, Лунів Мирослав Володимир.
В. 219. Мудровська Анна.
В. 220. Чорній Володимир, Снядanко Катерина.
В. 221. Бас Марія, Бас Володимир.
В. 229. Пелех Онуфрій, Пелех Анастазія, Пелех Теодор Еміліян, Пелех Іван.
В. 234. МікЛайн Катерина.
В. 237. Комарницька Анна, Комарницька Зофія, Комарницький Іван, Матис Володимир, Матис Іван, Матис Зофія, Матис Евгенія, Шуригайло Стефан, Шуригайло Володимир, Шуригайло Стефанія, Шуригайло Володимира, Вороняк Татіяна.
В. 244. Кушвара Михайло.
В. 247. Сас Стефанія, Сітинська Анна, Сітинська Катерина, Тиравський Стефан, Заячковський Мирослав.
В. 251. Андрусечко Наталка, Андрусечко Іван.
В. 252. Ґошко Йос., Ґошко Стефан.
В. 262. Баволяк Юлія, Баволяк Даниїл.
В. 264. Дика Емілія, Дика Катерина, Дика Марія, Дика Анна, Галащин Микола, Галащин Теодор, Галащин Ольга, Галащин Анна, Галащин Василь, Ромасік Анна, Ромасік Онуфрій, Ромасік Петро, Тимчак Катерина, Тимчак Іван, Тимчак Михайло, Тимчак Юлія.
В. 266. Федищин Йосиф, Федищин Марія.
В. 270. Яцків Стефан, Кот Василь, Магура Анна, Магура Марія, Магура Катерина, Пігура Марія, Салюк Павлина.
В. 282. Кальваровська Катерина, Кальваровський Стефан, Лаба Катерина, Лаба Марія, Мерва Марія, Трач Стах, Трач Евгенія.
В. 288. Копчук Стефан, Музика Василь, Пастернак Даниїл, Сенюк Марія.
В. 289. Архитко Марія, Архитко Ольга, Гусар Василь, Гусар Петро, Гусар Марія, Крик Іван, Залицька Анастазія, Залицький Микола.
В. 308. Чорний Іван, Івасицин Петро, Івасишин Йосиф, Кохманський Петро, Кохманська Емілія, Сокальська Катерина, Венгір Марія.
В. 316. Пригода Григорій, Пригода Теодор, Пригода Марія, Пригода Микола, Пригода Анна.
В. 320. Івахів Анна, Самчук Мирослава, Самчук Роман.
В. 342. Царик Зеновій, Сарафинович Адольф, Сокальська Надія, Волянська Зофія, Волянський Василь, Волянський Мирон.
В. 363. Челядин Катерина, Челядин Микола, Голод Петро, Голод Іван, Голод Михайло, Голод Анна, Васьків Олена, Васьків Іван.
В. 364. Годованська Марія, Лопушак Катерина, Левицька Анна, Пашковський Іван, Пашковський Стефан, Сподар Павло.
В. 365. Притула Іван.
В. 370. Довгій Петро, Климковська Йоанна, Климковська Ольга.
В. 385. Рефцьо Омелян, Семотюк Михайло, Семотюк Петро, Согорович Антін, Согорович Володимир, Степанчак Мирослав, Степанчак Павло, Степанчак Іван, Шабатура Даниїл, Зубрицький Володимир.
В. 399. Капусцінський Микола, Капусцінський Іван.

НАНОВО ПРИНЯТІ ДІТИ:

В. 18. Башта Олена, Павук Анна.
В. 44. Тхорик Михайло, Тхорик Іван, Тхорик Андрей.
В. 63. Гутман Дмитро, Гутман Анна, Гутман Марія, Гутман Зофія, Гутман Іван, Гутман Олена, Гутман Павло.
В. 338. Ґаґатко Йосиф, Ґаґатко Юрій, Ґаґатко Іван, Ґаґатко Едвард, Ґаґатко Єлисавета.
В. 339. Дьорка Василь, Дьорка Марія, Дьорка Михайло, Дьорка Анна, Ревацький Микола, Ревацький Петро, Смоляк Стефан, Смоляк Іван, Смоляк Ілько, Смоляк Василь, Шекман Михайло, Шекман Анна.
В. 385. Лозовська Анна, Лозовський Володимир.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ (КАРТАМИ):

В. 70. Марущак Юлія, Марущак Катерина, Марущак Ольга, Марущак Анна, Марущак Іван.
В. 90. Ревацький Микола, Ревацький Петро, Смоляк Стефан, Смоляк Іван, Смоляк Василь, Смоляк Ілько.
В. 148. Семеньків Маґда, Семеньків Марія, Семеньків Андрей, Семеньків Павло, Семеньків Михайло.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ ЗА НЕПЛАЧЕННЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК:

В. 24. Мичиховська Розалія, Мичиховський Кароль, Мичиховський Іван, Мичиховський Йосиф, Мичиховська Єлисавета.
В. 52. Хрипак Мих., Хрипак Іван.
В. 81. Колодницький Іван, Колодницька Кароліна.
В. 85. Лотоцький Андрей, Павлик Марія, Лотоцький Стефан, Калин Марія, Павлик Олена, Мельник Надія, Лотоцька Марія, Калин Василь, Павлик Мартин, Лотоцька Анна, Мельник Марія, Калин Іван, Павлик Стах.
В. 118. Ендрієвська Станислава.
В. 155. Ласів Катерина, Ласів Анна.
В. 160. Вольська Анна, Вольська Стефанія, Вольська Марія.
В. 217. Легкій Володимир, Легка Параска.
В. 253. Олінкевич Михайло, Олінкевич Володимир.
В. 270. Сай Мокрина.
В. 276. Гутник Іван, Гутник Анна.
В. 350. Пастущак Василь, Пастущак Катерина, Пастущак Ольга.
В. 367. Булавинець Катерина, Булавинець Микола, Булавинець Йосиф, Булавинець Анастазія, Булавинець Михайло, Булавинець Петро.

ДІТИ ЩО ВІДІЙШЛИ З МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА.

В. 104. Мощар Анна.
В. 165. Демкович Василь.
В. 234. Кардаш Григорій.
В. 385. Парій Ксеня.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 108. Марущак Юлія, Марущак Ів., Марущак Анна, Марущак Ольга, Марущак Катерина.
В. 218. Сарахман Катерина, Сарахман Анна.
В. 339. Ревацький Микола, Ревацький Петро, Смоляк Стефан, Смоляк Іван, Смоляк Василь, Смоляк Ілько.

ПОМЕРШІ ДІТИ:

В. 90. Скольська Катерина.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця січня 1924 р. в У. Н. Союзі було дітей членів	7.758
В місяци лютім 1924 р. принято нових	337
В місяци лютім 1924 р. принято наново	31
В місяци лютім 1924 р. принято з переступними листами	16
Разом	8.142
В місяци лютім 1924 р. суспендовано	44
В місяци лютім 1924 р. відійшли з молодечого департаменту до старших членів У. Н. Союза	4
В місяци лютім 1924 р. відійшли з переступними листами	13
В місяци лютім 1924 р. померли	1
Разом	62
З кінцем місяця лютого 1924 р. в У. Н. Союзі було дітей чл.	8.080

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ:

З кінцем місяця лютого 1924 р. повнолітних членів	15.307
Дітий членів	8.080
Разом всіх обезпечених	23.387

ПОРІВНАННЄ:

З кінцем попередного місяця було	22.698
В місяцю лютім 1924 р. прибуло повнолітних членів	367
Дітий членів	322
Разом	23.387

УВАГА

котру кождий відділовий урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї тісно застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць лютий 1924 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися в протягу сего місяця (марта) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Єсли цего не зроблять до кінця місяця марта 1924, то в цвітни 1924 року мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятте) наколи схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і молодечі, котрі в місяци лютім 1924 р. взяли переступні листи а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци марті 1924 р., бо на другий місяць, то є в цвітни 1924 р. стратилиб всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секретар.

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВА В КИЇВІ

Засновану в 1917 р. в Київі Академію Мистецтв перемінено в 1922 в Інститут Плястичних Мистецтв, Інститут цей складається з відділів: 1) Ксильоґрафічного й різьби з С. Бойчуком на чолі. 2) Театрального малярства з В. Мелером на чолі, 3) Мистецької будови з В. Кричевським на чолі, 4) Мозаічного з Тараном на чолі, 5) Скуляптурного з Сагайдачним на чолі, 6) Монументального з М. Бойчуком на чолі. 7) Декоративного з Ю. Крамаренком на чолі, 8) Станкового з Кричевським на чолі. Мають відкритись ще поліграфічна майстерня і мистецько-педаґоґічний факультет. При Інституті істнують зразкові мистецькі курси для дорослих і дітей. Курси ці мають перетворитися в семінар при мистецько-педаґоґічному факультеті. Плян науки розложений на три циклі: 1) загально-освітний, 2) чисто фахового характеру, 3) роботи по своїх майстернях. При Інституті є Музей, що по скількости і по вартости річей та книжок є дуже гарно зложений та цінний. Контінґент студентства в числі 200 осіб майже весь робітничо-селянський.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ